ગાંડીવ પત્રિકામાળા મણકો ૪ થો

ભારત-ભક્તિ.

માતૃભૂમિ તરફ ભક્તિભાવ જાગ્રત કરનાર કાવ્યોનો પુષ્પહાર.

ભારત પૂજા. Reg. No. 35

(ગિરધારીરે, વાત કહું તે વિચારો)

ભારત મારે ! પ્રેમે પૂજન તુજ કરિયે
વળી સેવા તુજ આદરિયે—ભારત મા
મા સેવા તુજ પાવનકારીરે, સહુ સંકટને ઉરનારીરે
વળી ભક્તિ હૃદય ભરનારી રે—ભારત.
તારી સેવાનાં રૂપ ન્યારાં, સ્વદેશીમાં કાપે તારા સમાયાંરે
વળી દેશશાંતિમાં ભાખ્યાં રે—ભારત.
અમે આજ પ્રતિજ્ઞા કરીશું રે, બસ વસ્તુ સ્વદેશી વાપરીશું રે
એવી રીતે સેવા આદરીશું રે—ભારત.

પ્રગટકર્તા
ગાંડીવ સાહિત્ય મંદિર.
ચૌટા બજાર, કેળાપીઠ—સુરત.

અમદાવાદ

ભારતપુત્રોને આમંત્રણ.

ભૂમિ ભારતતણા પુત્રો તમે સૌ રેંટીયા કાંતો.
ફરે ઉત્સાહ ધારીને, તજી દો અન્ય સૌ વાતો.
પહેરી અંબરો આછા, તમોએ દાટ વાળ્યો છે,
બન્યા બેહાલ બંધુઓ કલિને ઘેર પાળ્યો છે.
ઊઘાડો આંખ; ઉંઘો ના, હવે તો બહુ થઈ વીરા,
ગયું ઘર ઓસરી રહી છે, લુટાઈ ગઈ બધી ગિરા.
તમારી સર્વ પૂંજી તે, વિદેશી લઈ ગયા તાણી,
નમાલા નિપજ્યા સઘળા, રહ્યું ના કોઈનું પાણી.
તમારા પૂર્વજો સઘળા, સ્વદેશી વસ્ત્ર વાપરતા,
સ્વદેશીથી રહી રાજી, સદા શુભ હિંદનું કરતા.
તમે પરના બની જાતે, ભલું પરનું થયા કરતા.
પુરાણી વાત વિસરી ગ્યા, કદી તેને નથી સ્મરતા,
વતની આ દેશના થઈને તજો છો વેશ પોતાનો,
કુબુદ્ધિ અંતરે વ્યાપી, રહ્યો ના રંગ એ છાનો.
રહ્યુ ચેતો અરે શાણા જતું નાણું બચાવોને,
ખરો ઉત્સાહ ધારીને; સૂતર હાથેથી કાંતોને.

No-105 Recd 23/3/22 C.m. Fur

ભારત સંતાનોનું દેશગીત.

અમે હિન્દુ મુસલમાનો ઇસાઇ પારસી જૈનો
અમારી હિન્દ મૈયાને અમે છૈયે બિરાદર સૌ
જણાતાં સ્થૂળથી જુદા છતાં સંતાન ભારતનાં
રમ્યાં ઝુલ્યાં સદા ખોળે પીધાંશું દૂધ માડીનાં
તજીશું ભેદ ને ભૂલશું, હવે ઘરમેળના ઝઘડા
અડાડીશું ખભા સાથે ખભો અમ દેશહિત કરવા
લડયા બાઝયા હશું પૂર્વે, પિયાસી ખૂનના છો ને
હવે તે યાદ લાવેથી ભલું શું દેશનું હોયે ?
અમારા વેદને કુરાન અવસ્તા ને વળી ઇંજીલ
પુરાણો વંધ છે અમને, હવે ના દ્વેષ કો કરીએ
અમારા દેહની માટી, અહા ! આ હિન્દ મૈયાથી
બની અંતે ભળે તેમાં પછી જુદાઇ છે શાની
હતા આદિ અને અંતે થશું સૌ એક રૂપે હા !
ન જયાં જુદાઇનું મૂળે કહો ક્યાંથી તહિં શાખા
કરીશું પાપની તોબા, વહાવી ઉષ્ણ આંસુડાં
હૃદય ચોકખા મહિં પ્રતિબિંબ ઝીલશું દેશભક્તિના

ભારત સંતાનોનું રણગીત.

અમે તો ભારતનાં સંતાન
અમારો દેશ અમારો પ્રાણઃ—અમે તો
અમારો ધર્મ અમારો પ્રાણઃ—અમે તો
સ્વતંત્રતા જ્યોતિ પ્રકટાવા
ભગવો ભેખ ધરીશું,
સ્વાર્થ અને તન મન ધન ભોગે
સેવા શુભ કરીશું.
ગજવશું હિન્દ તણાં જયગાન—અમે તો
ભારતમાં અમ આત્મયજ્ઞની
ઝળહળ જ્યોત ઝળકશે
અખીયે આલમનાં પાપો
નષ્ટજ થાશે બળશે
ફરકશે હિંદ તણા નિશાન
અમે તો ભારતનાં સંતાન
અમારો દેશ અમારો પ્રાણ—અમે તો
અમારો ધર્મ અમારો પ્રાણ—અમે તો

ભારતભક્તોને આવાહન

અહો ભારત તણા ભક્તો તમારું શ્રેય જો ચાહો,
બધી ખટપટ ત્યજી બીજી હવે તો રેંટીઓ ઝાલો.

તમારાં વસ્ત્ર પરદેશી
ત્યજો વેચો કિંવા બાળો,
તમારા દેશને ખાતર   હવે તો૦

વિદેશી વસ્ત્રને વાગા
થકી તમ દેહ લાજે છે.
ખરા હિંદી થવા ખાતર   હવે તો૦

નિમક જે માતનું ખાઓ
હલાલી તે થવા ચાહો.
તિલક મહારાજ માનો તો   હવે તો૦

પ્રતિજ્ઞાની અવધ આવી:
હજુ શું મ્હોં વકાસો છો ?
તમારા માન ખાતર તો   હવે તો૦

૧ ઑગષ્ટ ૧૯૨૧

અમે હિન્દી હિન્દી હિન્દી

અમે ભારતભૂમિના પુત્રો, અમ માત પુરાણ પવિત્ર
રે જેનાં સુંદર સૂત્રો ઝળકાવે ઉચ્ચ ચરિત્ર
અમ અંતરને ઉદ્દેશી કરશું હોકાર હમ્મેશ
અમે હિંદી હિંદી હિંદી, છે હિંદ અમારો દેશ

અંધાર વિષે અથડાતાં કે ફરતાં નિત્ય પ્રકાશ
રડતાં રડતાં રગડાતાં કે કરતાં હાસ્ય વિલાસ
ઝળપળ અમ ઉરનિધિએ શી હા ઉછળે ઊર્મિ અશેષ
અમે હિંદી હિંદી હિંદી, છે હિંદ અમારો દેશ

ક્યાં હશે હિમાલય જેવો ક્યાં પુણ્ય પવિત્રજ ગંગ
ક્યાં મળે અલૌકિક એવા સહુ દેશ તણા બહુ રંગ
ક્યાં મુનિ ઈશ્વરજન બેસી કરતા પ્રભુપંથ ઉજેશ
અમે હિંદી હિંદી હિંદી, છે હિંદ અમારો દેશ

ધમ ધમ ધરણી ધ્રુજવિશું અમ દેશ તણાં કરી ગાન
જય જય જય નાદ કરીશું, દઈશું મોંઘા અમ પ્રાણ
જે ભક્તિ વસી ઉર તે શી દેજો શક્તિ પરમેશ
અમે હિંદી હિંદી હિંદી, છે હિંદ અમારો દેશ

ઉંદર મામાની આરતિ.

ખાણીને ખોતરી ખાધું, કર્યું આ ઘર બધું પોલું
હવે કંઇ રહેમ લાવીને સિધાવો તો ઘણું સારૂં
ન દીધાં'તાં નિમંત્રણ કંઇ વગર તેડયા ધસી આવ્યા
હવે સિધાવવા વિનતિ સિધાવી જાવ ઓ મામા
કરો બસ માફ હાવે તો ઘણું વેઠયું હમે હઠથી
વધુ ના તાર ખેંચાશે નહિ તો છેક તૂટી જાશે
ન ઘરનો એક ખુણોયે તમે રાખ્યો સમો સાજો
હતા કોઠારને ઢગ ધાન્ય તે ચોકખાં કર્યાં સર્વે
ન મૂકયાં અંગ વસ્ત્રોયે કરડવા તીવ્રદંતીજી !
છતાં જાણે પડયું ઓછું પુંઠીને દેહ પણ કરડી
અરે ભૂંડા જરાયે તો હૃદય કે ન્યાયને ધારો;
ન ખોદો ખાવ તેનું તો પ્રભુની બીક કૈં રાખો,
તમારા ત્રાસથી થાકી હવે તોબાહ કરૂં બાપુ
ઉરે થાયે કંઇ કંઇક હવે કોને જઇ યાચું
પરંતુ આત્મબળ માંહિ મને શ્રદ્ધા રૂડી બેઠી
હવે જાશો તમે મારા તપોબળથી ખરે નક્કી.

ગુણવંતો ગાંધીનો રેંટીઓ.

(વૈદરભી વનમાં વલવલે, એ રાહ.)

ગુણવંતો ગાંધીનો રેંટીઓ! કંઇક વરસે મનાયો,
જેને જગત ભૂલી ગયું તે તો પાછો અણાયો. ગુણવંતો૦
સુંદર દીસે તું તો રેંટીઆ! તારી સુંદર છે ત્રાક,
તારા વડે સહુ ઢાંકતા પોતે પોતાની લાજ. ગુણવંતો૦
બરકત તારી અખંડ છે તારૂં લક્ષણવંતુ નામ,
લાજ તુંથી રહે રંકની તારૂં ઉજ્જવળ છે કામ,
ગુણવંતો ગાંધીનો રેંટીઓ.

ધીરા ધીરા ચાલેરે! મીઠાં મીઠાં ગાજેરે!
રૂડો મારો રેંટીઓ હોજી! ધીરે૦
એ રેંટીઆમાં દેશોદયના નીકળે તાર
એ તારે તારે બાણું ભારતનો ઉદ્ધાર રે! ધીરે૦
(સાખી) ત્રાક રૂડી પાંખા રૂડ, ઉજ્જવલ તેમાં નાથ.
ઉજ્જવલ પૂણી ઓપતી ઉજ્જવલ મારા હાથ.
દુઃખો સહુ હરતોરે! અભયપણું કરતોરે!
રૂડો મારો રેંટીઓ હોજી! ધીરે૦

ભારતને ચરણે

ભૂમંડળમાં શ્રેષ્ઠ મનાતી ઉત્તમ ભૂમિ હિંદુસ્તાન
ઋદ્ધિ સિદ્ધિને વિદ્યા વૃદ્ધિ માટે મળિયું જેને માન
પતિત પાવની દીન ઉદ્ધારિણી ગૌરવવાળી ને ગુણવાન
પવિત્ર માતા પ્રભાવશાળી ચરણ નમે તારાં સંતાન
જેહ ભૂમિમાં જન્મ ધર્યો છે રામકૃષ્ણ આદિ ભગવાન
સીતા તારા દ્રૌપદી કેરાં સુવર્ણ અક્ષરથી છે નામ
ઋષિમુનિની ચરણરજ થકી પુનિત બન્યાં છે જેનાં ધામ
પવિત્ર માતા પ્રભાવશાળી ચરણ નમે તારાં સંતાન
દેશભક્ત દાદાભાઈ તિલક રાનાડે આદિ ભડવીર
સત્ય પતાકા કરમાં સાહી ગાંધી ઉભા ગુણગંભીર
માલવિયાજી મહીતળ માંહી વધારતાં મા તારૂં નામ
પવિત્ર માતા પ્રભાવશાળી ચરણ નમે તારાં સંતાન
ગુણ અગણિત જનની તુજ ગાતાં પામે નહિ કો કવિયે પાર
દશે દિશા ખ્યાતિ પ્રસરેલી ગઈ શકે કયમ તારાં બાળ
ચરણ વંદીને શરણ લોટતાં ધરીએ નિત્યે તારૂં ધ્યાન
પવિત્ર માતા પ્રભાવશાળી ચરણ નમે તારાં સંતાન

ભારતી માટે

અમે લીધી ફકીરી આ, અમારી ભારતી કાજે
જગાવી પ્રેમની ધૂની, અમારી ભારતી કાજે
બુતો પૂજા દીધી છોડી, કિતાબો રાખમાં રોળી
અમે સૌ ભારતી માટે, લીધી વરવી હવે ઝોળી
ફિરિશ્તા મુર્શિદોના સૌ, વચનને દૂર તો કીધાં
સ્વરગ સમ સુખ ત્યાગીને, કટુ કંઇ ઝેરને પીધાં
કિતાબો વેદ પુરાણો, દીધાં પાણી મહિં સરવા
ખુદાની ન્યાતમાં અમને, અમારા હિન્દની પરવા
અમોને સૌ નસેનસમાં, નિશો બૂરો બધે વ્યાપ્યો
તમે તેને દફા કરવા, હકીમો શીદને આવો
તમોને છે પડી ટેવો મજાદારી ઉઠાવાની
અમારી એ બૂરી આદત સ્વદેશે મસ્ત બનવાની
અમો મસ્તાનના મસ્તાનની એ ઓર મસ્તી છે
અમારી આ અમારી ભારતી માટેજ હસ્તી છે,

ભારતી સ્તવન.

(રાગ ભૈરવી)

જનની જગદીશ્વરી;
મા ભવ્ય ઝલક ભરી મા દિવ્ય હલકભરી. જનની.
મા તુજ જય જય નાદ ઘોષ જો, દિગંત ગર્જે છે;
પડે ગગન મંડળ પડછંદા, ધરણી ધ્રુજે છે. જનની.
અંતરિક્ષ સહુ દેવો આવ્યા, ચઢી વિમાન પરે;
પુષ્પ વૃષ્ટિ વરસાવે તુજ પર, જય જય જય ઉચરે. જનની.
ગાંધર્વો ગુણગાન કરે મા, દિવ્ય વાદ્ય વાગે;
અમર અંગના કુસુમ માળ લઈ ઉભી અનુરાગે. જનની.
ઇંદ્ર ઉભો ઉતારે આરતિ, નારદ નૃત્ય કરે;
વિણા વગાડે સરસ્વતી મા, અનહદ સુર ભરે. જનની.
બ્રહ્મા વેદની ધુન મચાવે, પ્રેમ શૌર્ય પ્રિછવે,
હરિહર મંગળ આશિષ દે મા, સંપ નીતિ શિખવે. જનની
તુજને રસવતી ફલવતી કરવા, સ્મિત હાસ્યે ભરવા;
દુ:ખ હરવા સુખ કરવા દેવો, લાગ્યા અવતરવા. જનની
હવે તવ હૃદયે હર્ષ છલોછલ, અતિશય ઉભરાશે;
અનનુભૂત ઉર શાંતિ ઉપજશે, વાદળ વેરાશે. જનની.
હિંદુ મુસલમાં ખ્રિસ્તી પારસી, ઐક્ય ગ્રંથી ગૂંથશે;
વિશ્વ પ્રેમીઓ ઘર ઘર વિશ્વે, કવિસમ ઝળહળશે. જનની.

ભારત વર્ષ

અમારો છે એ ભારત વર્ષ !
ફેલાવી નિજ બાહુ હિમાલય
ઉભો અનાદિ કાલથી નિર્ભય,
કરે છે ઘોષિત એનો જય.
દ્વાર રક્ષક ઉભો દુર્ઘર્ષ—અમારો
પદતલ પર વિસ્તૃત છે સાગર,
પ્રતિક્ષણ એ કરતો ભીષણ સ્વર
ફેલાવે આતંક જગત પર,
કોઈની સાથ નહિ આમર્ષ—અમારો
નવ ફલ-પુષ્પોથી છે સજ્જિત,
દિવ્ય પ્રભાથી છે અતિ રંજિત,
નન્દન-કાનનને કરી લજ્જિત,
વધારે છે સૌના એ હર્ષ,
કરે અનંત વૈભવનો સંચય,
જ્ઞાનાગાર એનો છે અક્ષય,
આત્મવિજયથી એ મહિમામય.
જગતનો એક માત્ર આદર્શ—અમારો.

એ ધન્ય ભાગ્ય કયાંથી ?

જે સત્યથી પૃથિવી નભમંડળે ફરે છે,
જે સત્યનેજ દેવો. આધીન થઇ રહે છે,
જે સત્યનાજ જોરે, ઝૂઝી ગયા શહીદો,
જે સત્યની પ્રતિમાં સીતા સમી સતીઓ.
છે શુદ્ધ આદરેલું તે સત્યને સહાયે,
તે સત્ય તુંબીપાત્રે તરવો સમુદ્ર ભારે
છે દિવ્ય મંત્ર સમતા ને પ્રેમ ને અહિંસા,
જો આચર્યાં જીવનમાં તો છે વિજય સરવમાં
છે મારનાર લાખો, મરનાર કોઈ વીરલા,
જે સામી છાતી રાખી ક્ષત્રિય ઘાવ ઝીલતા.
હણનાર લાખ થાશે, જીવાડનાર કોઇ,
જીવાડનારની છે, દુનિયા મહી દુહાઈ.
છારી મલિનતાની, જો દૃષ્ટિથી કપાઇ
દિલમાં પવિત્રતાની તાસીર જો છવાઇ
જો અંતરે પ્રભુના સામર્થ્ય માંહી શ્રદ્ધા,
છે એજ એક કર્તા, નિમિત્ત માત્ર બીજા
તો તોપ બંદૂકોને બારૂદ તીર ભાલા.
તલવાર પાણી ઢાળાં આયુધ સર્વ ઢાલા

છો ખાલસાં મૂકાતાં, વ્હાલાં વતન અમારા,
છો આવતાંજ તેડાં અંધારી ઓરડીનાં.
અમ બેડી બંધનોથી, અમ માત બંધ તૂટશે.
કુરબાની આપણીથી, ઝરણાં અમી વહેશે.
અંધાર વાસમાંથી સ્વાતંત્ર્ય રશ્મિ ફુટશે.
ને ધર્મચક્ર ફરતાં જગદેહ શુદ્ધ થાશે.
રૂધિર નિજ રેડી બલિદાન શુદ્ધ દઇશું.
ત્યારેજ શુદ્ધ થઇશું, ત્યારેજ મુક્ત થઇશું.
ગંગા પુનિત ઉતરી, ચૈતન્ય ધાર રેલી
એ ધન્ય ભાગ્ય ક્યાંથી લ્યો મુક્તિની પ્રસાદી.

આબાલવૃદ્ધ દરેકને એક સરખુ વાંચવા લાયક ઘણુંજ
બોધક રસીલું પુસ્તક.

ઈજીપ્તનો ઉદ્ધારક.

તથા

બીજા લેખો.

આ પુસ્તકમાં મહાત્મા ગાંધીજીએ લખેલું ઇજીપ્તના મહાન દેશભક્ત મુસ્તફા કામિલપાશાનુ જીવનચરિત્ર આપ્યું છે. તેમજ મહાત્મા ગાંધીજીના પરમપ્રિય લેખક મહાત્મા ટોલ્સ્ટોયની બે રસિલી વાર્તાઓ અને આફ્રિકાના સત્યાગ્રહનો સત્તાવાર ઇતિહાસ આપ્યો છે. પાકુ પુઠું ૧૦૮ પૃષ્ઠ છતાં કિંમત છ આના રાખવામાં આવી છે. બહાર ગામથી મંગાવનારે સાડા સાત આનાની ટિકીટ બીડવી,

મહાત્મા ગાંધીજીનો સત્યાગ્રહ સૈનિક તરીકેનો ઘણોજ જોવા લાયક તથા સંઘરી રાખવા લાયક ફોટો પૂઠાં પર છાપવામાં આવ્યો છે.

મજબૂત સુંદર બાઇંડીંગવાળું આ પુસ્તક દરેક લાયબ્રેરીમાં હોવુંજ જોઇએ. શું તમે આ પુસ્તક વાંચ્યા વિના રહેશો ?

બંગાળાના મહાન સાક્ષર સુધારક વીરમણિ બાબુ

ઇશ્વરચંદ્ર વિદ્યાસાગરના પુસ્તકનો અનુવાદ

સીતાવનવાસ

લગ્ન પ્રસંગે
વરસગાંઠને દિવસે
દિવાળીને પર્વે

તમારી મનોરમા પત્નીને
તમારી વ્હાલસોઇ બ્હેનને
તમારી કુલદીપક કન્યાને

જરૂર ભેટ આપો

રઘુકુલમણિ રામનાં આદર્શચરિત પત્ની સીતાદેવીની તપશ્ચર્યાની આ પુણ્યકથા તેમના હાથમાં જરૂર મૂકજો.

દેખાવડું પુસ્તક કિં. ૦-૧૦-૦ ટપાલ ખરચ જુદું

આજેજ લખોઃ— વ્યવસ્થાપક

ગાંડીવ સાહિત્ય મંદિર

૧૮૦ ફેળાંપીઠ—સુરત.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર—ઇશ્વરલાલ મૂળચંદ વીમાવાળા,
'ગાંડીવ' સાહિત્ય મંદિર ફેળાપીઠ, સુરત.
સુરત; મહાનપુરીભાગોળ ઉપર આવેલા શ્રી 'અનાવિલ' પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં
ગોવિંદજી ડાહ્યાભાઇ નાયકે છાપ્યું.